

Ақмола облысы әкімдігінің
2024 жылғы 19 қаңтардағы
№ А-1/25 қаулысымен
бекітілді

**Ақмола облысы білім басқармасы жанындағы «Агробизнес және сервис колледжі» мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорынның
ЖАРҒЫСЫ**

1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Ақмола облысы білім басқармасы жанындағы «Агробизнес және сервис колледжі» мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорны (бұдан әрі - кәсіпорын) жедел басқару құқығындағы мемлекеттік кәсіпорынның ұйымдық-құқықтық нысанындағы заңды тұлға болып табылады.

2. Кәсіпорынның құрылтайшысы Ақмола облысының әкімдігі болып табылады.

3. Кәсіпорынды басқаруды жүзеге асыратын орган «Ақмола облысының білім басқармасы» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі - тиісті саланың уәкілетті органы).

4. Кәсіпорынның атауы: «Ақмола облысы білім басқармасы жанындағы агробизнес және сервис колледжі» мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорны.

5. Кәсіпорынның орналасқан жері: индекс 020300, Қазақстан Республикасы, Ақмола облысы, Астрахан ауданы, Астрахан ауылы, Абылай хан көшесі, 1.

2 - тарау. Кәсіпорынның заңды мәртебесі

6. Кәсіпорынның дербес балансы, заңнамаға сәйкес банктерде шоттары, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтаңбасы бейнеленген және кәсіпорынның атауы бар бланкілері, мөрі болады.

7. Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, кәсіпорын заңды тұлғалар құра алмайды, сондай-ақ басқа заңды тұлғаның құрылтайшысы (қатысушысы) бола алмайды.

8. Кәсіпорын филиалдар мен өкілдіктер құра алмайды.

9. Егер Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде өзгеше көзделмесе, кәсіпорын жасасатын және Қазақстан Республикасының

заңнамалық актілеріне сәйкес міндетті мемлекеттік немесе өзге де тіркеуге жататын азаматтық-құқықтық мәмілелер тіркелген кезден бастап жасалған болып есептеледі.

3 - тарау. Кәсіпорын қызметінің мәні мен мақсаттары

10. Кәсіпорын қызметінің мәні білікті кадрларды, оның ішінде жұмысшыларды, орта буын мамандарын даярлауға бағытталған техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыру болып табылады.

11. Кәсіпорын қызметінің мақсаты:

1) Ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтар, ғылым мен практика жетістіктері негізінде тұлғаны қалыптастыруға, дамытуға және кәсіби қалыптастыруға бағытталған сапалы білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау;

2) Тұлғаның шығармашылық, рухани және физикалық мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру, даралықты дамытуға жағдай жасау арқылы интеллектті байыту;

3) Азаматтыққа және патриотизмге, өз Отанына-Қазақстан Республикасына деген сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздер мен мемлекеттік тілді құрметтеуге, халықтық дәстүрлерді құрметтеуге, конституцияға қарсы және қоғамға қарсы кез келген көріністерге төзбеушілікке тәрбиелеу;

4) Белсенді азаматтық ұстанымы бар тұлғаны тәрбиелеу, республиканың қоғамдық-саяси, экономикалық және мәдени өміріне қатысу қажеттіліктерін, тұлғаның өз құқықтары мен міндеттеріне саналы көзқарасын қалыптастыру;

5) Отандық және әлемдік мәдениеттің жетістіктеріне баулу, қазақ және республиканың басқа да халықтарының тарихын, салт-дәстүрлерін зерделеу, мемлекеттік, орыс, шет тілдерін меңгеру;

6) Педагог қызметкерлердің әлеуметтік мәртебесін арттыруды қамтамасыз ету;

7) Білім беру ұйымдарының дербестігін, дербестігін кеңейту, білім беруді басқаруды демократияландыру;

8) Кәсіптік білім беруді қоғам мен еңбек нарығының өзгермелі қажеттіліктеріне тез бейімдеуге ықпал ететін оқытудың жаңа технологияларын, оның ішінде модульдік-кредиттік, қашықтықтан, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды енгізу және тиімді пайдалану.

9) Білім мен құзыреттілікке негізделген жалпы оқыту, жұмыс орнында оқыту, Еңбек нарығының қажеттіліктері арасындағы байланысты қамтамасыз ететін және әркімге қоғамда, ғылымда және өндірісте өзінің жеке әлеуетін барынша пайдалануға көмектесетін өмір бойы оқыту жүйелерін дамыту;

10) Білім ғылым және өндіріс интеграциясы;

11) Білім алушылардың кәсіби уәждемесін қамтамасыз ету;

12) Жұмыс берушілермен және басқа да әлеуметтік әріптестермен белсенді өзара іс қимыл жасау арқылы техникалық және кәсіптік білім берудің озыңқы дамуын қамтамасыз ету;

13) Ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдардың (балалардың) білім алуы үшін арнайы жағдайлар жасау.

12. Қойылған мақсатты іске асыру үшін кәсіпорын мынадай қызмет түрлерін жүзеге асырады:

1) мемлекеттік қызметтер көрсетеді;

2) Ішкі тәртіп қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

3) Оқу жұмыс жоспарлары мен оқу жұмыс бағдарламаларын әзірлейді және бекітеді;

4) Қысқартылған оқу мерзімдері бар білім беру бағдарламаларын әзірлейді және бекітеді;

5) оқу жылына бекітілген оқу-өндірістік және тәрбие процесінің кестесі және теориялық және практикалық сабақтар кестесі негізінде оқу-өндірістік және тәрбие жұмысын жоспарлайды;

6) оқытудың жаңа технологияларын сынақтан өткізу, білім берудің жаңа мазмұнын енгізу үшін эксперимент режимінде жұмыс істейтін білім беру ұйымдарында (эксперименттік алаңдарда) іске асырылатын эксперименттік білім беру бағдарламаларын әзірлейді;

7) оқытудың жаңа технологияларын, соның ішінде кредиттік-модульдік оқыту технологиясын және қашықтықтан білім беру технологиясын енгізеді;

8) білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды, аралық және қорытынды аттестаттауды жүргізеді;

9) білім алушыларға қорытынды аттестаттау нәтижелері бойынша білім берудің тиісті деңгейіне сәйкес мемлекеттік үлгідегі құжатты бере отырып, жұмыс біліктілігін және (немесе) «Орта буын маманы» біліктілігін береді;

10) мемлекеттік білім беру ұйымдарындағы қызметкерлерге лауазымдық айлық ақыларды (мөлшерлемелерді), қосымша ақыларды, үстемеақыларды және өзге де ынталандырушы төлемдерді Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен өз қаржы қаражаты шегінде белгілейді;

11) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен кадрлардың біліктілігін арттыруды және оларды қайта даярлауды қамтамасыз етеді;

12) материалдық-техникалық жарақтандыруды және жабдықты қамтамасыз етеді;

13) тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен ақылы негізде ұсынады;

14) экономика салалары мен жұмыс берушілердің қажеттіліктерін ескере отырып, білім беру жүйесі қызметінің нәтижелерін арттыруға және кадрларды даярлау деңгейіне қол жеткізуге бағдарланған кәсіптік білім беру саласындағы әлеуметтік әріптестікті дамытады;

15) оқытудың өндіріспен байланысын, оның ішінде дуальды оқытуды енгізу жолымен, мемлекеттік-жекешелік әріптестік негізінде жұмыс берушілердің қаражатын қоса алғанда, қосымша қаржыландыру көздерін тартуды нығайтады;

16) практиканы ұйымдастыру және өткізу қағидаларын және ұйымдарды практика базасы ретінде айқындау қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

17) білім алушыларды денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органмен және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органмен келісім бойынша білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен тамақтандырумен қамтамасыз етеді;

18) білім алушыларға медициналық қызмет көрсетуді қамтамасыз етеді;

19) білім алушылардың денсаулығын қорғауды қамтамасыз етеді;

20) Балалардың денсаулығы мен дамуына зиян келтіретін ақпаратқа қол жеткізуін шектеуге арналған байланыс операторларының қызметтерін пайдалана отырып, білім алушылардың ғаламторға қолжетімділігін қамтамасыз етеді;

21) білім алушылардың жекелеген санаттарына Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген қосымша жеңілдіктер мен материалдық қамтамасыз ету түрлерін уақтылы беруді қамтамасыз етеді;

22) білім алушыларды белгіленген нормалардан төмен емес ұстау және тұру жағдайларын қамтамасыз етеді;

23) қоғамдық өзін-өзі басқару органдарының, қоғамдық бірлестіктердің қызметіне жәрдемдеседі;

24) кадрларды кәсіби даярлаудың қазіргі заманғы нысандарын, оның ішінде мобильді оқу орталығы арқылы енгізеді.

13. Кәсіпорынның Қорғалжын ауылында, Егіндікөл ауылында құрылымдық бөлімшелері бар.

14. Кәсіпорында мамандарды даярлау мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде, сондай-ақ кәсіпорынның жеке және заңды тұлғалармен жасасатын шарттары негізінде мамандық алу бойынша ақылы білім беру қызметтерін іске асыру арқылы жүргізіледі.

15. Кәсіпорын бюджет қаражаты есебінен көрсетілетін білім беру қызметтерінің көлемінен тыс ақылы негізде білім беру қызметтерін ұсынуға, өндірістік-шаруашылық қызметтен кіріс алуға және өзі өндіретін өнімді дербес сатуға құқылы.

16. Кәсіпорынға оқуға қабылдау тәртібі қабылдаудың Үлгілік ережелерімен белгіленеді.

Мемлекеттік білім беру тапсырысына сәйкес оқуға қабылданған студенттер жатақханадағы орындармен кәсіпорын белгілеген тәртіппен қамтамасыз етіледі.

Кәсіпорын білім алушының жеке басының құқықтарын қорғауға және оның әлеуметтік қорғалуына жауап береді.

17. Білім алушыларды ауыстыру және қайта қабылдау Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларына сәйкес және орта білімнен кейін жүзеге асырылады.

18. Білім алушыларға академиялық демалыс беру дәрігерлік-консультативтік комиссияның қорытындысы, әскери қызметке шақыру туралы шақыру қағазы негізінде жүзеге асырылады.

19. Кәсіпорындағы тіл саясаты Қазақстан Республикасының Конституциясына және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады. Кәсіпорын білім алушылардың қазақ тілін мемлекеттік тіл ретінде білуін, сондай-ақ орта білімнен кейін техникалық және кәсіптік мемлекеттік жалпыға міндетті стандартқа сәйкес орыс тілі мен ағылшын тілін үйренуін қамтамасыз етеді. Кәсіпорында оқыту мемлекеттік және орыс тілдерінде жүргізіледі.

20. Сабақ режимі:

Оқу жылы екі семестрден тұратын желілік және кредиттік-модульдік оқыту технологияларынан тұрады.

Оқу сабақтары 1 қыркүйектен басталып, белгілі бір мамандық бойынша оқу процесінің кестесіне сәйкес аяқталады.

Демалыстың ұзақтығы оқу процесінің кестесіне және мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес айқындалады.

Аудиториялық және аудиториядан тыс оқу жұмыстарының барлық түрлерін қоса алғанда, білім алушылардың оқу жүктемесінің ең жоғары көлемі аптасына 54 сағаттан аспауға тиіс. Күндізгі оқу нысаны кезінде білім алушылардың міндетті оқу жүктемесі Теориялық оқу кезеңінде аптасына 36 сағаттан аспауы тиіс, бұл ретте көрсетілген көлемге факультативтік пәндер бойынша сабақтар мен консультациялар кірмейді.

Кәсіптік практикадан өту кезеңінде білім алушылар Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес жасын ескере отырып, мекеме режимі бойынша жұмыс істейді. 18 жасқа толған адамдар үшін апталық жүктеме 40 сағатты құрауы мүмкін.

Аудиториялық сабақтардың барлық түрлері үшін екі академиялық сағаттан кейін 10 минут үзіліспен жұптастырылған сабақтар белгіленеді.

Үш жұптасқан сабақтан кейін білім алушыларды тамақтандыруды ұйымдастыру мақсатында ұзақ үзіліс көзделеді.

Жұмыс режимі-бес күндік жұмыс аптасы.

21. Аралық аттестаттаудың және үлгерімді ағымдағы бақылаудың нысаны, тәртібі мен кезеңділігі оқу жұмыс жоспарлары мен бағдарламалары негізінде әзірленеді және айқындалады.

Білім алушыларды аттестаттау оқу жоспарының барлық пәндері бойынша аптасына төрт және одан да көп сағат жүктемемен айына бір рет өткізіледі. Әр семестрдегі қорытынды бағалар ағымдағы аттестаттау нәтижелері бойынша және емтихан сессиясының нәтижелері негізінде шығарылады. Семестрде

аттестаттау нәтижелері бойынша 3 және одан да көп пәндер бойынша қанағаттанарлықсыз баға алған білім алушылар Кәсіпорыннан шығарылады.

Оқу жоспары мен бағдарламаның барлық талаптарын орындаған, мемлекеттік емтихандарды сәтті тапсырған (дипломдық жобаны қорғаған) студенттерге мемлекеттік емтихан (Біліктілік) комиссиясының шешімімен алған мамандығына сәйкес біліктілік беріледі және белгіленген үлгідегі диплом беріледі.

Мамандық бойынша білім алуда ерекше жетістіктерге жеткен студенттерге «үздік диплом» беріледі.

22. Студенттер мен кәсіпорын арасындағы қатынастар жарғымен және ішкі тәртіп ережелерімен белгіленеді.

Кәсіпорынның құқығы бар:

1) білім алушыдан кәсіпорынның ішкі тәртіп қағидаларында белгіленген міндеттерді адал және тиісінше орындауды, оқу тәртібін сақтауды, сондай-ақ білім беру ұйымының оқытушыларына, қызметкерлеріне және білім алушыларына дұрыс және құрметпен қарауды талап етуге;

2) білім алушыларға оқу тәртібін, жарғы талаптарын және ішкі тәртіп қағидаларын бұзғаны үшін тәртіптік ықпал ету шараларын қолдануға;

3) білім алушыдан білім беру ұйымының мүлкіне ұқыпты қарауды, компьютерлік техникамен және басқа да жабдықтармен жұмыс істеу қағидаларын сақтауды талап етуге міндетті. Материалдық залал келтірілген жағдайда, оны қалпына келтіруге жұмсалған шығындарды өтеу Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген тәртіппен айқындалады;

4) білім алушыларды оқу, ғылыми және шығармашылық қызметтегі жетістіктері үшін көтермелеуді және сыйақы беруді жүзеге асыруға.

Білім алушылардың:

1) Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарына сәйкес сапалы білім алу;

2) педагогикалық кеңестің шешімі бойынша жеке оқу жоспарлары, қысқартылған білім беру бағдарламалары бойынша Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары шеңберінде оқыту;

3) оқу жоспарларына сәйкес балама курстарды таңдау;

4) ақылы негізде өзінің бейімділігі мен қажеттіліктеріне сәйкес қосымша білім беру қызметтерін, білім алу;

5) Студенттік өзін-өзі басқару органдарына қатысу;

6) «Білім туралы және мемлекеттік қызметтер көрсету қағидалары» Қазақстан Республикасының Заңының негізінде бір оқу орнынан екіншісіне, бір мамандықтан немесе білім беру бағдарламасынан екіншісіне, ақылы негізде мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша оқытуды оқытудың бір нысанынан екіншісіне қалпына келтіру және ауыстыру;

7) Білім беру ұйымдарында, оның ішінде мүгедектер, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін қолжетімді нысанда ақпараттық ресурстарды тегін пайдалану, оқулықтармен, оқу-әдістемелік кешендермен және оқу-әдістемелік құралдармен, оның ішінде мүгедектер, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін дайындалған құралдармен қамтамасыз ету;

8) Спорт, оқу, акт залдарын, компьютерлік сыныптар мен кітапхананы тегін пайдалану;

9) Ақылы негізде оқу кезінде оқу шығындарын кезең-кезеңімен төлеу кезінде, бұл ретте еңбекақы төлеу шығыстары ұлғайған жағдайда, тараптардың келісімі бойынша төлем мөлшері өзгертілуі мүмкін, бірақ жылына бір реттен артық емес;

10) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес халықты жұмыспен қамту саласындағы жағдай туралы ақпарат алу;

11) Өз пікірі мен сенімін еркін білдіру;

12) Өзінің адамдық қадір-қасиетін құрметтеу;

13) оқудағы жетістіктері үшін көтермелеу және сыйақы; ғылыми және шығармашылық қызмет.

Күндізгі оқу нысанындағы білім алушылардың мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша құқылы:

1) Оқудан бос уақытта оқуды жұмыспен ұштастыру;

2) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес әскери қызметке шақыруды кейінге қалдыру.

Білім алушы міндетті:

1) Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары көлемінде білімді, іскерлікті және практикалық дағдыларды меңгеруге, Жарғы мен ішкі тәртіп ережелерін сақтауға, кәсіпорын басшысының бұйрықтары мен өкімдерін орындауға;

2) Сабақтар өткізілген жағдайда кәсіпорынды хабардар етуге міндетті;

3) Кәсіпорынның мүлкіне ұқыпты қарайды және оны ұтымды пайдаланады, жатақханада оқуға және тұруға тиісті жағдай жасауға қатысады;

4) Әскери есепке алу ережелерін сақтауға;

5) Іскерлік киім стилін ұстануға.

23. Кәсіпорындағы педагог кадрлармен жасақтау конкурстық негізде тиісті жоғары кәсіптік білімі бар адамдар және техникалық және кәсіптік білімі бар орта буын мамандары қатарынан жүзеге асырылады.

Педагогикалық қызмет нәтижелерін бағалаудың объективтілігі және дұрыс тарифтеу мақсатында оқытушыларды аттестаттау кезең-кезеңімен жүргізіледі.

24. Кәсіпорын оқытушыларының құқығы бар:

1) Кәсіби қызмет үшін жағдайларды қамтамасыз ету;

2) Мемлекеттік жалпыға міндетті стандарт сақталған жағдайда Педагогикалық қызметті ұйымдастыру тәсілдері мен нысандарын еркін таңдау;

- 3) Оқу орнын басқару органдарының жұмысына қатысу;
- 4) Кәсіпорынның зертханаларын, кабинеттерін, аудиторияларын, оқу залын, кітапханасын және басқа да оқу және оқу-көмекші құрылымдарын, сондай-ақ Спорт және тренажер залдарын пайдалануға;
- 5) Кәсіпорынның құрылымдық бөлімшелерінің жұмысына қатысуға және оқу орны әкімшілігінің ұсыныстарын енгізуге;
- 6) Кәсіпорынның бақылаушы органдары мен әкімшілігі жүргізетін аттестаттау және басқа да тексерулер кезінде өз жұмысын тексеру қорытындыларын шығаруға жеке өзі қатысуы;
- 7) Санатты арттыру, қызметтік өсу мақсатында мерзімінен бұрын аттестаттау;
- 8) Басқа оқу орындарының оқытушыларымен жұмыс тәжірибесімен алмасу;
- 9) Өзінің кәсіби ар-намысы мен қадір-қасиетін қорғау;
- 10) Колледждің және оның қызметкерлерінің білім беру және экономикалық қызметінің қайнар көзі болып табылатын материалдық активтер (ғылыми, әдістемелік еңбектер және т. б.) нысанындағы зияткерлік меншікті қорғау;
- 11) Педагогикалық қызметтегі жетістіктері үшін материалдық және моральдық көтермелеу, ордендермен және медальдармен, құрметті атақтармен, белгілермен және грамоталармен мадақтау.

25. Кәсіпорынның оқытушылары міндетті:

- 1) Білім алушылардың жалпыға міндетті білім беру стандарттарында көзделген деңгейден төмен емес білім, білік және дағды алуын қамтамасыз етуге;
- 2) Оқу процесінің кестесін сақтауға, қатаң есептілік құжаттарын уақтылы және талаптарға сәйкес жүргізуге;
- 3) Студенттердің жеке және шығармашылық қабілеттерін анықтау және дамытуға жәрдемдесу;
- 4) Өзінің кәсіби деңгейі мен іскерлік біліктілігін ұдайы арттыруға міндетті;
- 5) Студенттердің жеке қадір-қасиетін құрметтеуге, Қазақстан халықтарының ұлттық дәстүрлері рухында олардың мәдени және физикалық дамуына қамқорлық көрсетуге;
- 6) Педагогикалық әдеп нормаларын сақтауға;
- 7) Білім алушылардың үлгерімін есепке алуды жүргізуге, олардың өзіндік жұмысын ұйымдастыруға және бақылауға, сыныптан тыс тәрбие жұмысын жүргізуге;
- 8) Салауатты өмір салтын ұстануға және оны білім алушылар арасында насихаттауға міндетті.

26. Әкімшілік-шаруашылық персоналдың еңбек қызметі Қазақстан Республикасының қолданыстағы еңбек заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

Кәсіпорынның аталған қызметкерлерін қабылдау және жұмыстан шығару басшының бұйрығымен жүргізіледі.

27. Білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеу сапасын жетілдіру, оқытушылардың педагогикалық шеберлігін арттыру мақсатында кәсіпорында индустриялық, педагогикалық, қамқоршылық, әдістемелік кеңестер сияқты алқалы басқару органдары құрылады.

28. Педагогикалық кеңестің төрағасы мынадай қағидаларға сәйкес айқындалады: техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының педагогикалық кеңесінің жұмысын ұйымдастыру.

29. Кәсіпорынның осы Жарғыда бекітілген қызметін жүзеге асыруға, сондай-ақ оның қызметінің мәні мен мақсатына сай келмейтін мәмілелер жасауға құқығы жоқ.

30. Кәсіпорынның жарғылық емес қызметті жүзеге асыруына бағытталған басшының іс-әрекеті еңбек міндеттерін бұзу болып табылады және тәртіптік және материалдық жауапкершілік шараларын қолдануға әкеп соғады.

4 - тарау. Кәсіпорынды басқару

31. Ақмола облысының әкімдігі:

1) кәсіпорынды құру, қайта ұйымдастыру және тарату туралы шешімдер қабылдайды;

2) Кәсіпорынның жарғысын бекітеді, оған өзгерістер мен толықтырулар енгізеді;

3) коммуналдық мүлікті кәсіпорынға бекітеді;

4) кәсіпорынның филиалдар мен өкілдіктер құруына келісім береді;

5) өзіне осы Жарғымен және Қазақстан Республикасының өзге де заңнамасымен жүктелген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

32. Тиісті саланың уәкілетті органы:

1) кәсіпорын бюджетінен қаржыландырылатын қызметтің басым бағыттарын және жұмыстардың (көрсетілетін қызметтердің) міндетті көлемін айқындайды;

2) кәсіпорынның даму жоспарларын және олардың орындалуы жөніндегі есептерді қарайды, келіседі және бекітеді;

3) кәсіпорынның даму жоспарларының орындалуын бақылауды және талдауды жүзеге асырады;

4) кәсіпорын мүлкінің пайдаланылуы мен сақталуын бақылауды қамтамасыз етеді;

5) кәсіпорын мүлкінің есебін ұйымдастырады, оның тиімді пайдаланылуын қамтамасыз етеді;

6) жыл сайын кәсіпорынның еңбекақы төлеу қорының мөлшерін белгілейді;

7) Қазақстан Республикасының заңнамасымен өз құзыретіне жатқызылған өзге де мәселелерді шешеді.

33. Басшыны тағайындау, оны аттестаттаудан өткізу, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жағдайларды қоспағанда, Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған тәртіппен жүзеге асырылады.

34. Тиісті саланың уәкілетті органы Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес еңбек шартын жасасу арқылы кәсіпорын басшысымен еңбек қатынастарын ресімдейді.

35. Кәсіпорын басшысы дара басшылық қағидаттарында әрекет етеді және Қазақстан Республикасының заңнамасында және осы Жарғыда айқындалатын оның құзыретіне сәйкес кәсіпорын қызметінің барлық мәселелерін дербес шешеді.

36. Басшы:

1) сенімхатсыз кәсіпорын атынан әрекет етеді және оның мүдделерін барлық органдарда білдіреді;

2) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген шектерде кәсіпорынның мүлкіне билік етеді;

3) шарттар жасасады және өзге де мәмілелер жасайды;

4) сенімхат береді;

5) банк шоттарын ашады;

6) кәсіпорынның барлық қызметкерлері үшін міндетті бұйрықтар шығарады және нұсқаулар береді;

7) Егер Қазақстан Республикасының заңнамасында және осы жарғыда өзгеше көзделмесе, Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес кәсіпорын қызметкерлерімен еңбек шартын жұмысқа қабылдайды және бұзады, көтермелеу шараларын қолданады және оларға жаза қолданады;

8) тиісті саланың уәкілетті органына өз орынбасарларын қызметке тағайындау және қызметтен босату үшін кандидатуралар ұсынады;

9) өз орынбасарларының және кәсіпорынның басқа да басшы қызметкерлерінің құзыретін белгілейді;

10) Қаржы-шаруашылық қызметі және кәсіпорын мүлкінің сақталуы үшін дербес жауапты болады;

11) таза табыстың белгіленген бөлігін бюджетке уақтылы аудармау;

12) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі ұйым;

13) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

37. Кәсіпорын банкрот деп танылған немесе оңалту рәсімі қолданылған және Қазақстан Республикасының оңалту және банкроттық туралы заңнамалық актісінде белгіленген тәртіппен уақытша, банкроттықты немесе оңалтуды басқарушы тағайындалған жағдайларда оны басқару жөніндегі барлық өкілеттіктер тиісінше уақытша, банкроттықты немесе оңалтуды басқарушыға ауысады.

5 - тарау. Кәсіпорынның мүлкі

38. Кәсіпорынның мүлкін Кәсіпорынның активтері құрайды, олардың құны оның балансында көрсетіледі.

39. Кәсіпорынның мүлкі бөлінбейтін болып табылады және салымдар (жарғылық капиталға қатысу үлестері, пайлар) бойынша, оның ішінде кәсіпорын қызметкерлері арасында бөлуге болмайды.

40. Кәсіпорынның мүлкі:

1) меншік иесі оған берген мүлікті;

2) өз қызметі нәтижесінде сатып алынған мүлікті (ақшалай кірістерді қоса алғанда);

3) Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де көздерден.

41. Кәсіпорынды тек оның жарғылық мақсаттарында көзделген қызметті қамтамасыз ету үшін қажет немесе осы қызметтің өнімі болып табылатын мүлік басқара алады.

42. Оперативті басқару құқығын алу және тоқтату, егер осы жарғыда өзгеше көзделмесе немесе осы заттық құқықтың сипатына қайшы келмесе, меншік құқығын және өзге де заттық құқықтарды алу және тоқтату үшін Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде көзделген шарттарда және тәртіппен жүзеге асырылады.

43. оперативті басқару мүлікті пайдаланудан түсетін жемістер, өнімдер және кірістер, сондай-ақ Кәсіпорын шарттар немесе өзге де негіздер бойынша сатып алған мүлік меншік құқығын алу үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Кәсіпорынның оперативті басқаруына түседі.

44. Егер Қазақстан Республикасының заңнамасында немесе меншік иесінің шешімінде өзгеше белгіленбесе, меншік иесі оны Кәсіпорынға бекіту туралы шешім қабылдаған мүлікке шаруашылық жүргізу (жедел басқару) құқығы Кәсіпорында мүлікті оның теңгеріміне бекіту сәтінде туындайды.

45. Кәсіпорын негізгі құралдарға жататын мүлікті сатып алу-сату, айырбастау, сыйға тарту шарттары негізінде иеліктен шығаруға құқылы емес.

46. Кәсіпорынның мүлкіне шаруашылық жүргізу (жедел басқару) құқығы меншік құқығын тоқтату үшін Қазақстан Республикасы Азаматтық Кодексінің 249-бабында көзделген негіздер бойынша және тәртіппен, сондай-ақ «Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 154, 162 баптарында көзделген жағдайларда тоқтатылады.

47. Осы Жарғының 45 көзделген жағдайларды қоспағанда, кәсіпорын өзіне бекітілген негізгі құралдарға жататын мүлікті иеліктен шығаруға немесе

оған өзге де тәсілмен билік етуге, дебиторлық берешекті жергілікті атқарушы органның келісімімен ғана беруге және есептен шығаруға құқылы.

48. Кәсіпорын өзіне жедел басқару құқығымен бекітілген негізгі құралдарға жатпайтын жылжымалы мүлікке дербес билік етеді.

6 - тарау. Кәсіпорын қызметін қаржыландыру

49. Кәсіпорынның қызметі даму жоспарына сәйкес өз табысы және Қазақстан Республикасының бюджет заңнамасында айқындалған тәртіппен алынған бюджет қаражаты есебінен қаржыландырылады.

50. Кәсіпорын корпоративтік табыс салығы бойынша декларацияны тапсыру үшін белгіленген мерзімнен кейін он жұмыс күнінен кешіктірмей таза табыстың бір бөлігін тиісті бюджетке аударуды жүргізеді.

51. Кәсіпорын өзі өндіретін өнімдерді, қызметтерді және басқа материалдарды дербес сатады.

52. Кәсіпорынның Жарғыда көзделмеген Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынған қызметті жасаудан алған кірістері, сондай-ақ бюджеттен қаржыландыру есебінен құрылған өткізілетін тауарларға (жұмыстарға, көрсетілетін қызметтерге) белгіленген бағаларды асыра бағалау нәтижесінде алынған кірістер Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалатын тәртіппен бюджетке алынуға жатады. Бухгалтерлік есеп қағидалары бойынша мүлікті тиісті түрде көрсетпей пайдалану фактілері анықталған жағдайда ол да алып қоюға жатады.

7 - тарау. Кәсіпорынның жарғылық капиталы

53. Кәсіпорынның жарғылық капиталы жарғылық қызметті жүзеге асыру үшін меншік иесінен басқармаға алынған мүліктен қалыптастырылады.

8 - тарау. Кәсіпорынның есебі мен есептілігі

54. Кәсіпорынның бухгалтерлік есебін жүргізу және қаржылық есептілігін жасау Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы заңнамасына және кәсіпорын басшысы бекіткен есеп саясатына, халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес.

55. Кәсіпорынның жылдық қаржылық есептілігіне мыналар кіреді: бухгалтерлік баланс, кірістер туралы есеп, ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп, капиталдағы өзгерістер туралы есеп, түсіндірме жазба.

9 - тарау. Кәсіпорынның жауапкершілігі

56. Кәсіпорын өзінің қарауындағы міндеттемелері бойынша қаржы қаражатымен жауап береді. Қаржы қаражаты жеткіліксіз болған кезде оның міндеттемелері бойынша әкімшілік-аумақтық бірлік тиісті бюджет қаражатымен субсидиарлық жауаптылықта болады.

57. Жедел басқару құқығындағы кәсіпорын мемлекеттің міндеттемелері бойынша жауап бермейді. Ақша жеткіліксіз болған кезде оның міндеттемелері бойынша Қазақстан Республикасы немесе әкімшілік-аумақтық бірлік тиісті бюджет қаражатымен субсидиарлық жауаптылықта болады.

10 - тарау. Кәсіпорын қызметкерлеріне еңбекақы төлеу

58. Кәсіпорын қызметкерлеріне еңбекақы төлеу жүйесі «Азаматтық қызметшілерге, мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен ұсталатын ұйым қызметкерлеріне, қазыналық кәсіпорындар қызметкерлеріне еңбекақы төлеу жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы № 1193 қаулысымен белгіленеді.

11 - тарау. Еңбек ұжымымен қарым-қатынас

59. Кәсіпорын әкімшілігі мен еңбек ұжымы арасындағы өзара қарым-қатынас Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне және ұжымдық шартқа сәйкес айқындалады.

60. Кәсіпорынның жұмыс режимі ішкі еңбек тәртібінің ережелерімен белгіленеді және Қазақстан Республикасы Еңбек заңнамасының нормаларына қайшы келмеуге тиіс.

12 - тарау. Кәсіпорынды қайта ұйымдастыру және тарату

61. Кәсіпорынды қайта ұйымдастыру және тарату Құрылтайшы шешімі бойынша жүргізіледі.

62. Кредиторлардың талаптары қанағаттандырылғаннан кейін қалған таратылған Кәсіпорынның мүлкі құрылтайшымен қайта бөлінеді.

63. Кредиторлардың талаптары қанағаттандырылғаннан кейін қалған кәсіпорын мүлкін өткізу нәтижесінде алынған қаражатты қоса алғанда, таратылған Кәсіпорынның ақшасы тиісті бюджеттің кірісіне есептеледі.

13 - тарау. Жарғыға өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

64. Кәсіпорынның Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар құрылтайшы енгізеді.

Басшы

Т.А.Ә.

ҚОЛЫ